

در این شماره می خوانید:

- ۱ اخبار فرش دستباف
- ۳ نیم نگاهی به زندگی هنرمند فقید استاد سید رضا صانعی
- ۷ پاسخ کارشناس فرش به پرسش های مشتریان شرکت رایمون
- ۹ سلیقه چیست؟
- ۱۳ برون رفت از رفتار پارچه وار فرش ابریشم

خبرنامه رایمون
فصل نامه خبری فرش دستباف
شماره سوم، پاییز ۱۳۹۷
کاری از شرکت رایمون بازرگانی پارسه

مدیرعامل: مسعود محمدیگی
مدیر روابط عمومی و بازاریابی: مریم خاوری
نشانی: قم، بازار، خیابان شهید لواسانی،
پلاک ۹
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۰۲۲۳۳
فکس: ۰۲۵-۳۷۷۰۳۳۲۲
مدیر روابط عمومی: ۰۹۱۲۰۰۶۹۵۸۵
www.raymonrugs.com

تصویر روی جلد:
استاد سید رضا خان صانعی کاشانی
طراح: محمدعلی بهابادی

جایگاه تولیدات فرش رایمون در دکوراسیون داخلی

شرکت رایمون در راستای بهبود کیفیت خدمات به مشتریان و به ویژه دکوراتورها، اقدام به طراحی و چاپ کتابچه ای تصویری با مضمون جایگاه تولیدات فرش رایمون در دکوراسیون داخلی نموده است. در این کتابچه که در بیست و هفتمین نمایشگاه فرش تهران رونمایی شد، پنج مجموعه از فرش رایمون در ابعاد گوناگون در فضاهای متفاوتی به لحاظ سبک چیدمان، رنگ و بافت محیط عرضه شده است با این هدف که دیدگاه بهتری از ابعاد و کاربرد فرش ارائه داده باشد

گواهی اصالت محصولات رایمون

گروه هنری فرش رایمون در تلاش است گواهی (certificate) برای هر یک از محصول خود ارائه و همراه قالی به مشتریان تحویل دهد. این مدرک معتبر همکنون در حال آماده سازی است و امید است تا اواخر سال جاری به دست مشتریان و صاحبان محصولات شرکت برسد.

استاد سید رضا خان صائے

سید تقی رئیس کرمی

از نام آورترین هنرمندان نقش قالی در کاشان پدرش میرزا ابوالقاسم تاجر کاشانی بود. در اواخر سال ۱۲۶۵ ه. ش در محله کلهر کاشان متولد شد. از دوران کودکی علاقه وافری به قالی و نقوش داشت. او در شروع کار شاگردی میرزا احمد و برادرش میرزا علی اکبر را نمود. کارهای این هنرمند بزرگ امروزه اغلب در ردیف کارهای ماندگار و زینت بخش موزه ها منازل مجموعه داران می باشد. طرحهای استاد دارای موضوع و بر اساس صورت ، منظره، پرتره ، دورنما و به ندرت گل و بته می باشد. وی هنرمندی پرکار و هوشمند بود. استفاده از کاغذ شطرنجی را ایشان در کاشان باب کرد. طرحهای این استاد بزرگ امروزه بنام طرحها و نقشه خان معروف است. استاد صانعی با کمال الملک رابطه عاطفی داشت و چندین مرتبه به دیدار استاد به حسین آباد نیشابور سفر کرد و کارهای خود را به نظر استاد کمال الملک می رساند. او شاعری بزرگ و نازک اندیش بود و در هنر خوش نویسی و نواختن تار مهارتی کامل داشت. از او ۱۵۰ هزار بیت شعر باقی مانده است که به همت فرزندش سید احسان صانعی تعدادی از ابیات استاد در دیوانی بنام گل های آتشین در ۳۱۰ صفحه با مقدمه سید علی اصغر صائم چاپ رسیده است. استاد به سه زبان عربی، روسی، فرانسه تسلط داشت. مدتی در کاشان زبان فرانسه تدریس می نمود او به زبان عبری هم تکلم می نموده است. استاد در انجام کار اراده ای مثال زدنی داشت بطوریکه در یک روز یک طرح را به اتمام می رساند. معروف است استاد از پاک کن استفاده نمیکرد. او مردی خلیق و مهمان دوست بود. طرحهای ترنج و محراب و صورت را او در

کاشان رواج داد. استاد در انجام کار در انقیاد کارفرما نبود و در انجام کار خود آزادی عمل داشت. از ایشان طرحهای با موضوع ضرب المثل های ایرانی باقی مانده است. بزرگان تولید فرش کاشان و قم از طرحهای این استاد استفاده کرده و این باعث بزرگی و نام آوری ایشان شده است او در عصر خود ذوفنون بود. امروز بازماندگانش (پسران و نوادگانش) اغلب از طراحان نامی فرش ایران هستند. دخترش سرکار خانم اکرم السادات صانعی طرحهای بازمانده از پدر و شوهر مرحومش (میرزا نصراله خان نقاش زاده) را با سرانگشنان هنرمندانه خود مییافت. استاد صانعی مردی قوی بنیه و ورزشکار بود و تا آخر عمر از حواس و هوش وافر برخوردار بود. وی در سال ۱۳۶۶ در سن ۱۰۱ سالگی درگذشت و از خود یادگارهایی بس ارزنده برای دوستاران هنر باقی گذاشت.

پاسخ کارشناس فرش به
پرسش‌های مشتریان
شرکت رایمون

۱. لکه ی جوهر خودکار از روی فرش چگونه پاک میشود؟

برای از بین بردن هر گونه لکه از روی فرش ابتدا باید محل لکه را با آب و دستمال نخی تمیز کرد و در صورت تمیز نشدن مراحل بعدی لکه بری استفاده میشود. لکه ی جوهر خودکار را میتوان با استفاده از یک اسفنج آغشته به شیر از بین برد و ضروری است که بعد از آن مجدداً با آب و دستمال مواد باقی مانده را برداشت.

لازم به ذکر است که برای اینکه سطحی که لکه ایجاد شده گسترده تر نگردد مسیری که پارچه بر روی لکه فرش کشیده می شود از اطراف به مرکز باید باشد

۲. اسلیمی چیست؟

اسلیمی یا اسلامی نقشی است که از گذشته های دور برای تزئین ظرفها، بافته ها گچ بریها و... بصورت ساده و بدون گردشهای پیچیده کاربرد داشته و نامی خاص خود داشته است. پس از نفوذ اسلام بدلیل اینکه عقاید و تفکر مردم تغییر کرد طرحی را جایگزین برای نقشهایی نظیر شکار و رقص و جنگ و ... که بیشتر در کاخها کار میشد نیاز داشتند که این بار تزئین کننده اماکن مقدس، مساجد و کتب مذهبی گردد و به این صورت این نقش تا دورترین نقاط کشورهای اسلامی گسترش یافت و به اسلیمی (منسوب به اسلام) شهره گشت. بدلیل اینکه در بسیاری از کشورهای عربی این نقش کار شده محققان غربی از آن به عنوان آرابسک (منسوب به اعراب) نیز نام برده اند. برخی از محققان بر این عقیده اند که اسلیمی طرح تکامل یافته برگ نخل است و بعضی آنرا برگرفته از سر و خرطوم فیل میدانند. این نقش در دوره اسلام اهمیت یافت در دوره سلجوقی کاربرد فراوان و در دوره صفویه به اوج تکامل خود رسید.

سلیقه چیست؟

مسعود محمدیگی
برگرفته از کتاب «چگونه دنیا را متحد کنیم؟»

در شماره‌های قبل ذکر شد که این برانگیختگی احساس چگونه ما را سرخوش می‌کند و احساسی بسیار مطلوب در درون ما به وجود می‌آورد و میل به زندگی خوب و خوش را در ما تشدید می‌کند. به همین ترتیب، زشتی، امری است که احساس ما را سرخورده و مشمژ می‌کند.

از خودمان شروع کنیم. آینه هرگز نشان نمی‌دهد که کسی زشت یا زیبا است، بلکه احساس درونی ما چنین چیزی را نشان می‌دهد. بنابراین، آنچه ما در آینه می‌بینیم بیشتر بستگی به نوع احساسی دارد که درباره خودمان داریم.

درباره دیگران نیز همین گونه است. در واقع، زیبایی‌ای که ما در برخی انسان‌ها، آثار هنری، قطعات موسیقی و ... احساس می‌کنیم بستگی دارد به اینکه این انسان‌ها، آثار هنری، مناظر، اشعار یا قطعات موسیقی برای ما چه معنایی دارند و ما در آنها چه چیزی می‌یابیم. ممکن است دریانورد پیر و فرتوت با چین و چروک بسیار بر چهره، برای کسی زیبا به نظر بیاید. زیرا چروک‌های صورتش از حرارت خورشید، گذر از اقیانوس‌ها، طعم شور دریا، و ماجراهایش حکایت می‌کند.

هیچ کس نمی‌تواند دقیقاً زیبایی را تعریف کند و تعیین کند که چه چیزی را دیگران زیبا یا زشت می‌یابند چرا که انسان‌ها به هیچ وجه و به یک شیوه و نحوه معین نمی‌بینند و نمی‌شنوند. مثلاً سوسک از اسطوره‌های مصر باستان بوده است، یا بعضی انسان‌ها عاشق مار یا کروکودیل هستند. در واقع، آنها درک و فهمی از آن پدیده‌ها دارند که دیگران قادر

قبل از هر توضیحی درباره سلیقه ابتدا باید بدانیم زشتی و زیبایی حقیقی چیست. شاید بتوان این مطلب را با مثال ساده‌ای بیان کرد. فرض کنید دو دوست نزدیک غروب در رستورانی نزدیک ساحل نشسته‌اند و پیتزا و بستنی خورده‌اند و هر دو درباره این موضوع که بستنی رستوران به مراتب بهتر از پیتزای آن بود توافق دارند. بعد از آن، هر دو از تپه شنی نزدیک ساحل بالا می‌روند تا غروب خورشید را در دریا تماشا کنند. یکی از آن دو وقتی به بالای تپه می‌رسد گویا جادو می‌شود. آسمان با پهنه‌ای از طیف‌های رنگی قرمز و زرد و ابی همراه با لکه‌های ابر سفید و خاکستری، رنگ آمیزی شده است و خورشید به آهستگی در دریا فرو می‌رود. او به دوستش می‌گوید: «چقدر زیبا است! مگر نه؟»، اما دوستش که سرگرم تلفن همراه خود است، یک‌باره به خودش می‌آید و می‌گوید: «چی؟ متوجه نشدم».

وقتی کسی به طلوع خورشید یا درخشش ستارگان در شب تاریک توجه می‌کند یا به موسیقی گوش می‌دهد از چیزی متأثر می‌شود و احساس عمیقی در وجود وی شکل می‌گیرد که عمیق‌تر از درک شادی و خوشی ساده است. در واقع، احساس زیبایی در وجود ما وقتی شکل می‌گیرد که دو پدیده با هم ازدواج کنند؛ اول واقعیتی بیرونی و دوم مشاهده و درک ما از آن واقعیت. آدمی به آنچه باعث برانگیختگی احساسش می‌شود وصف «زیبایی» را اطلاق می‌کند. هرچه درک ما از آن پدیده بیرونی بیشتر باشد برانگیختگی ما بیشتر خواهد بود و در نتیجه درک ما از زیبایی عمیق‌تر می‌شود.

هم ارتباط مستقیم دارد با همان درک زیبایی از یک پدیده.

بہتر است دوبارہ مثالی بزنیم. برای مادر بزرگ طرز لباس پوشیدن، حرکات، شلوار بسیار کوتاه، رنگ کفش، پیراهن و موسیقی ای که نوازش دائم گوش می دهد چندش آور است. شاید بین نوه و مادر بزرگ هیچ نقطه مشترکی وجود نداشته باشد، بلکه دیواری ضخیم و نامرئی میان آنها باشد. مادر بزرگ حق دارد سلیقه نوه خود را نپسندد و نوه هم حق دارد سلیقه مادر بزرگ را نپسندد. آنها در دو دنیای متفاوت زندگی می کنند و با هم وجه اشتراکی ندارند. اما اگر مادر بزرگ بخواهد به نوازش نزدیک شود چه باید بکند؟ در واقع، آنچه آن دو را از هم جدا

به فهم آن نیستند و لذا چه بسا آنها را زشت پندارند.

شاید اکنون پاسخ به پرسش «سلیقه چیست؟» آسان تر باشد. ممکن است شیعیه که از نظر ما بی ارزشی است، برای شخص دیگری بسیار ارزشمند باشد. اینکه چه چیزی از نظر ما زیباست به گذشته ما، خاطرات ما، نحوه تفکر ما، فرهنگ ما، محیطی که در آن رشد کرده ایم، زمانی که در آن زندگی می کنیم، مکانی که در آن زاده شده ایم، پدر و مادر ما، موقعیت اجتماعی ما و ... بستگی دارد. بر این عوامل است که بر روی مشاهده و درک ما از واقعیت بیرونی و میزان برانگیختگی احساس ما از آن پدیده تاثیر میگذارد. همانطور که بیان شد میزان برانگیختگی احساس ما

اهمیت دادن به نحوه تفکر و اندیشه دیگران و نزدیک شدن به آنها.

در اینجا سوال مهمی به ذهن متبادر میشود که وظیفه یک هنرمند در برابر سلیقه افراد چیست؟ شخص هنرمند نباید ذوق و سلیقه دیگران را بپذیرد و سلیقه خود را رها کند، بلکه باید دنیای دیگران را بشناسد، درک کند و به آن احترام بگذارد و تلاش کند تا به آنها نزدیک شود. هر چه بیشتر بتواند سلیقه دیگران را بفهمد (چه به لحاظ عمق و چه به لحاظ تعداد) آثار او همه فهم تر و ماندگارتر خواهد بود.

«برگرفته از کتاب: چگونه دنیا را متحد کنیم؟ نوشته برژیت لابه و میشل پوش، ترجمه پروانه عروج‌نیا»

می‌کند بیشتر مربوط به این است که نه تنها مادر بزرگ کمترین اهمیتی به سلیقه نوه‌اش نمی‌دهد، بلکه سلیقه او را به باد انتقادات آزاردهنده هم می‌گیرد.

اما مادر بزرگ چگونه می‌تواند از این دیوار ضخیم و نامرئی عبور کند؟ او به نوه‌اش می‌گوید بگذار من به موسیقی‌ای که می‌شنوی گوش کنم. مادر بزرگ، ساکت و آرام، به دو قطعه موسیقی گوش می‌دهد و می‌پرسد: «چه چیز این موسیقی را این قدر دوست داری؟». نوه او هم بی‌درنگ شروع به توضیح دادن می‌کند. اکنون مادر بزرگ از آن دیوار عبور کرده و وارد دنیای نوه‌اش شده است.

توجه داشتن به سلیقه دیگران یعنی

نقّه

برونرفت از رفتار پارچه‌وار فرش ابریشم

مسعود محمدیگی

یکی از مشکلات فرش ابریشم، که تقریباً به خصوصیت آن بدل شده بود، رفتار پارچه‌وار آن است. در واقع، صاحبان فرش ابریشم همواره با حرکت و جمع شدن قالی خود در دکوراسیون منزل مشکل دارند و از این موضوع گلایه‌مندند.

یکی از راهکارهایی که تجار به مشتریان خود یاد می‌دهند استفاده از ترمز فرش است. ترمز فرش از بافتی زبر تشکیل شده که از یک طرف به الیاف قالی قلاب می‌شود و از طرف دیگر به زمین کف می‌چسبد. متأسفانه این راهکار چندان ثمربخش نیست. چون به مرور زمان هم چسب خاصیت چسبندگی‌اش را از دست می‌دهد و هم الیاف قالی کمی صدمه می‌بیند. لذا در فرش‌های ذی‌قیمت ترمز فرش مناسب نیست.

به‌تازگی گروه هنری فرش رایمون به راهکاری برای برونرفت از این مشکل دست یافته است. در واقع، مشکل از آنجا شروع می‌شود که بعد از اتمام قالی، تولیدکنندگان، فرش را به وسیله ماشین‌های پُرزگیر، که به دستگاه پرداخت ماشینی شهرت دارد، نازک می‌کنند و آن را به ضخامت کمتر از

یک سانتی‌متر می‌رسانند. در مرحله بعد، برای رسیدن به سطح صاف و یک‌دست، قبل و بعد از شسته‌شدن قالی، آن را با تیغ دستی پُرزگیری می‌کنند. این فرآیند منجر به نازک شدن بیش از حد می‌شود و چون ابریشم ماده‌ای بسیار لطیف است کف زمین مثل پارچه سُر می‌خورد.

در واقع، ریشه مشکل از فرهنگ بدی است که بین استادکاران و سرویس‌کاران رایج شده است. روش استفاده از پُرزگیر ماشینی مختص فرش پشمی است و به هیچ عنوان مناسب فرش ابریشمی نیست. راه برونرفت حذف پُرزگیر ماشینی است. فرش باید در سه مرحله با دست پُرزگیری شود. در این صورت ضخامت فرش به دو تا سه برابر افزایش می‌یابد و رفتار فرش ابریشم دقیقاً منطبق بر رفتار فرش پشمی می‌شود. ضمن آنکه وقتی روی فرش راه می‌رویم لطافت ابریشم در زیر پا حس می‌شود. همچنین، عمر قالی چندین برابر افزایش خواهد یافت.

البته این فرآیند کار بسیار مشکلی است و به‌ندرت در حال حاضر پُرزگیر دستی قادر به انجام دادن چنین کاری است، اما باید اذعان داشت فرشی که در طول سال‌ها و با تلاش طاقت‌فرسای بافندگان بافته می‌شود ارزش آن را دارد که چند روزی هم صرف پُرزگیری آن شود

چکیده‌ای از شماره آینده

اخبار: اخبار جدید فرش

مشاهیر: زندگی‌نامه استاد حسن خان شاهرخی

پرسش‌ها: پاسخ کارشناس شرکت رایمون به

پرسش‌های خوانندگان عزیز

مقاله: بررسی تطبیقی فرشهای باغی دوره صفوی

با قاجار

دکوراسیون: انتخاب طرح‌های فرش ادامه

فصل تابستان